

artistes

La fotografia —els fotògrafs— i els seus seguidors ja tenen assajos en els quals poder contrastar les diverses valoracions sobre el valor intrínsec de les imatges que han captat. A gairebé ningú se li acut, ara, no considerar la fotografia una de les belles arts, com ho són la pintura, la música o el gravat. En **Jordi Mestre i Vergés** (Girona, 1953), nascut gairebé en el cafè Royal de la plaça de la Independència de Girona, ho sap bé, i al llarg de la seva vida ha fet una gran quantitat dels papers de l'auca en l'ofici de fer conscient una observació, des de reporter fotogràfic una temporada en la premsa local fins a esdevenir una de les màximes autoritats en el tractament i conservació de daguerreotips o albúmines. Autor de gairebé 300.000 imatges, perfectament ordenades, el ventall creatiu s'eixampla pel seu peiple vital i l'obsessió per conquerir en un instant llum i ombra.

La llum de l'ombra, Mestre

SEBASTIÀ GODAY > TEXT

JORDI MESTRE > FOTOS

*Que reste-t-il de nos amours
Que reste-t-il de ces beaux jours
Une photo, vieille photo
De ma jeunesse*

CHARLES TRENET

Marroc.
2007.

Mèxic.
2007.

Ens hem anat veient a casa seva a Sant Miquel de Fluvià, a Girona, a Perpinyà i darrerament a Figueres per, finalment, enregistrar les seves paraules a Camallera, on l'atzar ens va fer esperar en un garatge amb els nostres respectius cotxes en pana. Aquest atzar tècnic és tan semblant i fugisser com el que governa la decisió de fer una o altra fotografia. En Jordi Mestre, format com a químic, sap que aquest atzar s'ha de bastir amb determinació i una bona motxilla de professió. En Jordi l'ha adquirida en periòdics locals —al *Diari de Girona*, en una breu i ja llunyana temporada—, entre savis i teòrics, entre amics i enemics, en *El Periòdico* o a l'*Avui*, al suposadament díscol *Play Boy* i fins a la portada del *Nature*: la seva fotografia d'unes restes de l'home d'Atapuerca varen fer la volta al món. En Jordi,

> *La fotografia és un estat mental*

d'inici, em deixa anar: «La fotografia és un estat mental; que vol dir que quan t'immergeixes en el treball, al cervell i a l'ull només els cal mirar i remirar el que et passa per davant. No hi ha temps per escriure. No hi ha temps per a la teoria. Tot esdevé fotografia, i cal emmotllar el cos per, com en una postura de tai-txi, agafar l'embranchida i l'energia per poder pitjar el disparador en el moment precís». En Jordi Mestre ha estat i és un fotògraf en moviment. En el seu gairebé infinit arxiu d'imatges no hi ha lloc per a la fotografia suposadament artística en què les dones

nues revoltellades reben ombres i desprenen un no se sap ben bé què. «No suporto aquest tipus de fotografia, en fujo», diu, ben abrandat i contundent. «Jo prefereixo —prosegueix— la veritable fotografia, la que es despenja dels grans mestres com Doisneau, Cartier-Bresson, Català Roca o la del recentment traspasat Marc Riboud. També em subjuga l'experimentació constant de Man Ray». Aquests homes, entre d'altres, són els que li van obrir la consciència fotogràfica, també, en aquella Girona grisa de finals del seixanta i principis del setanta per poder anar en contra de les ments benpensants gironines, que eren moltes.

Per immunitzar-lo d'aquests ambients grisosos, l'atzar —altre cop l'atzar— el va portar a París, i gairebé puc afirmar que tot el que destil·la «francesisme» mereix l'atenció del fotògraf. Abans esmentàvem mestres de

Càceres.
1999.

la fotografia francesa, però l'arravata qualsevol cançó de Jacques Brel, o Serge Gainsburg, o un formatge, o unes ostres amb vi blanc. La cosa francesa l'embolcalla sovint, i de tant en tant recita les paraules d'una cançó com si fos part d'una banda sonora pròpia.

En Jordi Mestre vol que les seves fotografies dansin i que estiguin compostes amb els mínims elements. Evidentment, aquesta postura s'ha anat polint al llarg del temps, com es pot veure en la fotografia *Marroc* (2007), que conté molt pocs elements: el burret, la paret rosa, els trets dels fusells i el cor gravat a la paret. No li calen més complements per ser una fotografia magnífica i efectiva. Potser *Les escales de la Pera* (1979) ens escenifica amb un punt de regust catedralici gironí les que per a en Jordi són les coordenades que regeixen la seva fotografia: un punt de geni, d'anàlisi i d'ofici, que per

> *La millor càmera fotogràfica és la pròpia i, evidentment, la tècnica no ha de fer nosa ni s'ha de veure*

a ell són la Santíssima Trinitat de l'art de la fotografia. Tot embolcallat pel *plein air*, com els dels impressionistes francesos que tant l'impressionen.

Com molts dels professionals de la fotografia, en Mestre ha viscut la transi-

ció entre la fotografia analògica amb revelat químic a la digital amb revelat *Photoshop*. Per a ell, el canvi té poca importància si es compleixen les regles trinitàries abans esmentades, tot i que em reconeix que el retoc informàtic és gairebé infinit. De fet, em diu amb contundència que la millor càmera fotogràfica és la pròpia i, evidentment, la tècnica no ha de fer nosa ni s'ha de veure. Probablement, pitjar el disparador és la centèsima de segon més ben pagada del món. M'adverteix que ha observat que molt probablement els arxius de fotografies a partir de 2004 —anys de les primeres fotos digitals— es veuran afectats per aquesta mena de sobreabundància fotogràfica actual, i moltes fotos s'esborraran per no tenir la protecció de la còpia sobre paper.

Per poder expressar amb tota la intensitat la seva postura davant l'art i els diferents estadis de la creació, en Jordi

Escales de la Pera.
1979.

ha decidit posar-ho negre sobre blanc en opuscles encara inèdits. Sí ha publicat, en canvi, el llibre *Identificació i conservació de fotografies*, on aprofundeix en una altra de les seves passions, que és el treball de restaurador. M'explica que actualment treballa en rehabilitació i creació de daguerreotips, la primera espurna de la fotografia, fet que, a més, li permet dimensionar l'obra única, l'obra que no té negatiu ni còpies —com abans passava amb els retrats miniatures en què la gent més o menys anònima mostrava dels seus éssers estimats—, i contraposar-la a la

> *Se li il·lumina la cara en parlar del seu amic Emili Massanas, que va recuperar infinitat de negatius fotogràfics...*

fotografia reproduïble, que en definitiva és més democràtica. Aquest és el guany més substancial de l'art respecte a la fotografia, sabent sempre que la foto no recull mai la realitat i només ens la mostra en mode *vérité*, sempre sota la mirada del fotògraf i la seva circumstància.

I mentre els garatgistes ens adoben els nostres autos, Jordi Mestre dispara ràfegues de les seves vel·leïtats i inquietuds en el camp de la recerca a Sant Pere de Rodes, on, probablement, ha trobat vestigis que explicarien on era l'entrada del temple anterior al que tots

Corpus a Girona.
1975.

coneixem; desgrana dades i certeses amb gran vehemència, i també s'aplica a descriure la seva Girona grisa i negra i els reductes com el bar L'Arc, on un tipus de bohèmia gironina esmorteïa la fredor del règim amb tota mena d'idees i cigalons. O se li il·lumina la cara en parlar del seu amic Emili Masanas, que va recuperar infinitat de negatius fotogràfics fins a donar nom a l'Arxiu d'Imatges de la Diputació de Girona tot i que, en realitat, no havia fet mai de fotògraf. O em parla de les seves estades per la cabila algeriana o per la Baixa Califòrnia mexicana, o

...fins a donar nom a l'Arxiu d'Imatges de la Diputació de Girona tot i que, en realitat, no havia fet mai de fotògraf

em descriu el contrabandista de Rössli i caliquenyos a la Girona del Royal, o les peripècies per poder aprendre a revelar sense que el mestre de l'escola se n'assabentés. En Jordi Mestre il·lumina les ombres i dispara.

SEBASTIÀ GODAY

Per saber-ne més:

<https://mestrefoto.wordpress.com/>